

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 1To/122/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1621010174
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamko
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1621010174.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Šamka a sudcov Mgr. Petra Lizúcha a JUDr. Danice Veselovskej v trestnej veci obžalovaného A. Z., stíhaného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Malacky sp. zn. 7T/21/2021 zo dňa 07.04.2022, na verejnom zasadnutí konanom dňa 15.marca 2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného A. Z., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Malacky sp. zn. 7T/21/2021 zo dňa 07.04.2022 bol obžalovaný A. Z. uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

napriek zákonnej vyživovacej povinnosti prispievať na výživu svojich detí - A. X., nar. XX.XX.XXXX a Z. X., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom D. - D., Tf. W. č. XXXX, L. republika, vyplývajúcej mu z ustanovenia § 62 zákona o rodine, deklarovanej mu i rozsudkom Okresného súdu Senica, spisovej značky 4P/52/2010 zo dňa 26.10.2010, právoplatným dňa 04.11.2011, ktorým bol zaviazaný prispievať na výživu syna A. sumou 80,- Eur a syna Z. sumou 80,- Eur, a to mesačne vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca počnúc dňom 01.06.2010, k rukám matky oprávnených detí P. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. - D., Tf. W. č. XXXX, L. republika, si túto povinnosť riadne neplní od októbra 2013 až doposiaľ (vyjmúc obdobie od 22.11.2017 do 02.05.2018, kedy sa obžalovaný nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody a vyživovaciu povinnosť na oprávnené deti nahlásil), s výnimkou platieb poukázaných do rúk matky oprávnených detí, a to v júni 2018 v sume 160,- Eur, v novembri 2020 v sume 194,40 Eur, v máji 2021 v sume 195,- Eur, októbri 2021 v sume 260,- Eur, v novembri 2021 v sume 260,- Eur, v decembri 2021 v sume 260,- Eur, v januári 2022 v sume 260,- Eur, vo februári 2022 v sume 260,- Eur, v marci 2022 v sume 260,- Eur, v apríli 2022 v sume 260,- Eur, v máji 2022 v sume 260,- Eur, v júni 2022 v sume 260,- Eur a sumy 2.288,37 Eur zrazených obžalovanému v rámci exekučného konania, v dôsledku čoho mu vznikol na výživnom dlh voči oprávnenej osobe vo výške 13.158,97 Eur (vrátane mesiaca júl 2022), pričom v rozhodnom období nebol vedený ako uchádzač o zamestnanie nepoberal dávky v hmotnej núdzi ani iné sociálne dávky, dávky dôchodkové poistenia, v období od 2010 do 2016 bol riadne zamestnaný, následne si peniaze na živobytie zabezpečoval doposiaľ nezisteným spôsobom, navyše tak konal aj napriek tomu, že bol trestným rozkazom Okresného súdu Senica spisovej značky 2T/110/2013 zo dňa 10.09.2013, právoplatným dňa 09.10.2013, odsúdený pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 odsek 1 Trestného zákona, na trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov s podmieneným odkladom na 2 roky, ktorý vykonával v období od 22.11.2017 do 02.05.2018, kedy bol podmienenčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody.

Za to mu bol podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 3, § 36 písm. l) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 1 rok. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol obžalovaný pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný A. Z., ktoré odôvodnil osobitným písomným podaním tak, že výživné neplatil z dôvodu, že nemal na to peniaze. Snažil sa to riešiť zháňaním si práce, avšak bol to problém. V bankách sa pokúšal zobrať úver, nebolo mu to umožnené, nakoľko má exekúciu. Momentálne spláca 260 euro mesačne od 10/2021 pravidelne. Nie je mu jasné, prečo mu súd uložil bezpodmienečný trest odňatia slobody a poslal ho do väzenia. Je mu uvedenej situácie ľúto, je si vedomý svojej vyživovacej povinnosti voči synom a je mu ľúto, že nedokáže zabezpečiť to, čo potrebujú. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného podľa § 293 ods. 5 Tr. por., nakoľko obžalovaný sa na verejné zasadnutie bez ospravedlnenia nedostavil, pričom upovedomenie o konaní verejného zasadnutia bolo obžalovanému doručené riadne a včas, pričom obžalovaný bol aj poučený v upovedomení o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti.

Poškodená P. X. na verejnom zasadnutí uviedla, že obžalovaný doposiaľ neuhradil celé dlžné výživné, o deti sa nezaujima, posledná čiastka na výživné, ktorú poslal je z decembra 2022.

Prokurátor krajskej prokuratúry navrhol odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Bratislave podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že podané odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Odvolací súd je názoru, že v konaní pred okresným súdom ako súdom prvého stupňa nedošlo k žiadnym takým chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci, pričom na hlavnom pojednávaní boli vykonané všetky dostupné a potrebné dôkazy nevyhnutné pre spravodlivé rozhodnutie súdu s tým, že súd prvého stupňa vykonané dôkazy správne a logicky vyhodnotil a to spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 2 ods. 12 Tr. por.

V danej trestnej veci nebolo medzi stranami sporné a vyplýva to nepochybne aj zo zabezpečených listinných dôkazov a to súdnych rozhodnutí, či rodného listu detí A. X. a Z. X., že obžalovaný má vyživovaciu povinnosť voči svojim synom vo výške 80 euro mesačne na každého samostatne, pričom touto sumou musí prispievať do 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky. Táto jeho vyživovacia povinnosť mu bola stanovená rozsudkom Okresného súdu Senica sp. zn. 4P/52/2010 zo dňa 26.10.2010, právoplatným dňa 04.11.2011. Rovnako tak nebolo medzi stranami sporné, že obžalovaný si túto svoju vyživovaciu povinnosť riadne neplní a do dňa vyhlásenia napadnutého rozsudku okresného súdu (t. j. do 07.04.2022) dlžní na výživnom sumu v celkovej výške 13.158,97 euro.

Z výpovede poškodenej P. X. na hlavnom pojednávaní vyplýva, že je bývalá družka obžalovaného, obžalovaný deti nenavštevuje, nebráva si ich, nekupuje im darčeky a ani nič navyiac im nedáva. Z potvrdení o návšteve školy možno vyvodíť, že synovia obžalovaného sú žiakmi základnej školy. F. A. Z. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že si je vedomí svojej vyživovacej povinnosti, v minulosti neplatil výživné z dôvodu, že nemal prácu, nemal z čoho platiť. V roku 2021 zaplatil od mesiac október do decembra každý mesiac po 260 euro a ešte pred októbrom roku 2021 poslal dvakrát sumu 200 euro. Pracuje ako živnostník, predtým nemal pravidelné zákazky, od januára 2022 má sľúbené pravidelné zákazky. Z vyjadrenia úradu práce A. vyplýva, že obžalovaný nebol od 01.01.2013 vedený v evidencii ako uchádzač o zamestnanie, pričom posledná evidencii je z roku 2004. Obžalovaný nebol poberateľom dávky v hmotnej núdzi.

Uvedené skutkové okolnosti považuje krajský súd za nesporné, pričom nepochybne vyplývajú z vykonaného dokazovania. Obžalovaný napokon tieto skutkové okolnosti v konaní pred okresným súdom a ani v odvolacom konaní nenamietal, keď uvádzal, že vedel o svojej vyživovacej povinnosti voči svojim deťom. Výživné riadne nehradil, t. j. hradil ho len príležitostne, čo taktiež sporné medzi stranami nebolo.

Pokiaľ obžalovaný v priebehu súdneho konania uvádzal, že nemal dostatočné príjmy na úhradu vyživovacej povinnosti (obžalovaný vypovedal, že neplatil výživné, lebo najskôr nemal prácu a potom dostatok zákaziek), tak odvolací súd pripomína znenie ustanovenia § 62 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), ktoré stanovuje, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť, pričom podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Bolo preto povinnosťou obžalovaného vynakladať finančné prostriedky, ktoré mal k dispozícii takým spôsobom, aby mohol uhrádzať súdnym stanovené výživné.

Obžalovaný nemal žiadny objektívny dôvod (napríklad dlhodobá zdravotná nespôsobilosť vykonávať prácu a podobne), ktorý by mu bránil v pracovnej činnosti, pričom v čase, keď zamestnaný nebol nejaviť dostatočnú snahu zamestnanie získať (napríklad evidovaním na úrade práce, prípadne aspoň formou brigád a podobne), aby tak zabezpečil finančné prostriedky aj na úhradu výživného v súdom stanovenej výške. Odvolací súd nezistil nič objektívne, čo by bránilo obžalovanému, aby si našiel zamestnanie, respektíve napríklad aj viac súbežných pracovných pomerov (napríklad v kombinácii s brigádou a podobne), aby tak mohol dostať svojej zákonnej povinnosti uhrádzať výživné na svoje dieťa (prípadne aspoň požiadať súd o zníženie svojej vyživovacej povinnosti). To platí aj ohľadne podnikateľskej činnosti obžalovaného v čase, keď nemal podľa vlastného vyjadrenia pravidelné zákazky (ak ich skutočne nemal, mal vyvinúť snahu zamestnať sa, respektíve popri podnikateľskej činnosti vykonávať ešte aj iný pracovný pomer).

Pokiaľ teda obžalovaný namietal v konaní pred okresným súdom, že výživné nehradil z objektívnych dôvodov, tak mu nie je možné dať za pravdu. Krajský súd opakuje, že obžalovaný nemá žiadne zdravotné problémy a ani iné obmedzenia, z ktorých by sa dalo vyvodiť, že nie je objektívne schopný vykonávať pracovnú činnosť tak, aby mohol hradiť dlžné výživné, pričom obžalovaný nepredložil žiadne doklady, z ktorých by vyplývalo, že sa dlhodobo a neúspešne pokúšal nájsť si zamestnanie, respektíve z ktorých by vyplývalo, že vyvíja konkrétne aktivity, aby si našiel aj ďalšie zamestnanie a aby dokázal svojim deťom ako ich rodič zabezpečiť finančné prostriedky na krytie ich životných potrieb.

Súd prvého stupňa venoval dokazovaniu majetkových pomerov obžalovaného v odôvodnení napadnutého rozsudku (s. 4 - 7 odôvodnenia napadnutého rozsudku) náležitú pozornosť a pomerne podrobne a logicky vysvetlil svoje úvahy o tom, že nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali, aby sa súd v trestnom konaní odchyľil od výšky výživného, ktorá bola obžalovanému stanovená súdom v civilnom konaní a nezistil ani nič také, čo by objektívne bránilo obžalovanému, aby riadne hradil súdom stanovené výživné. Krajský súd sa s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany okresného súdu stotožňuje a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku bez nutnosti opakovať jeho závery.

Vo všeobecnej rovine preto platí, že ani prípadné čiastočné, či prechodné ťaživé osobné, sociálne a ekonomické pomery obžalovaného v určitom období ho nemôžu zbaviť zodpovednosti za výživu svojich detí. Uvedené okolnosti preto nevylučujú trestnú zodpovednosť za spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy pokiaľ súčasne bol schopný zo svojich príjmov poskytovať výživné v takej výške, ktorá zohľadňovala jeho aktuálnu sociálnu situáciu (primerane rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 4 Tdo 438/2011).

V tomto smere krajský súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 4Tdo 250/2012, ktorý celkom správne uviedol, že trestná zodpovednosť za prečin zanedbania povinnej výživy nemôže byť spochybnená len preto, že páchatel má viaceré vyživovacie povinnosti (viac detí). Najvyšší súd ČR k uvedenému dodáva, a krajský súd sa s tým stotožňuje, že plodenie detí nie je šport ani zábava, hoci sa to niektorým jedincom môže na začiatku zdať. V skutočnosti tým ale budúci rodič berie na seba povinnosť a zodpovednosť, ktorá ho sprevádza celý život. Preto je nevyhnutné, aby sa správal tak, aby svojím záväzkom a povinnostiam dokázal vždy a za všetkých okolností dostať.

Krajský súd uzatvára, že obžalovaný nehradil dlžné výživné nie preto, že ho hradiť nemohol, ale preto, že ho hradiť nechcel. Obžalovaný teda nehradil výživné úmyselne, tak ako to vyplýva aj z tzv. právnej vety napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa preto správne vyvodil úmyselné zavinenie obžalovaného vo vzťahu k základnej skutkovej podstate prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák.

Okresný súd postupoval správne aj v tom, keď obžalovaného uznal vinným aj zo spáchania kvalifikovanej skutkovej podstaty predmetného prečinu (§ 207 ods. 3 písm. b), písm. c) Tr. zák.), pretože z trestného rozkazu Okresného súdu Senica sp. zn. 2T/110/2013 zo dňa 10.09.2013, právoplatného dňa 09.10.2013 vyplýva, že bol odsúdený za spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zák. Obžalovaný o tomto odsúdení mal vedomosť a preto jeho úmyselným zavinením bol pokrytý aj znak kvalifikovanej skutkovej podstaty stíhaného prečinu týkajúci sa špeciálnej recidívy obžalovaného ako aj znak kvalifikovanej skutkovej podstaty týkajúci sa páchania trestného činu zanedbania povinnej výživy po dlhší čas, nakoľko obžalovaný riadne neplní svoju vyživovaciu povinnosť už fakticky niekoľko rokov.

Odvolačný súd sa stotožňuje so súdom prvého stupňa aj v tom, že z hľadiska druhu trestu bolo nutné uložiť obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody, nakoľko obžalovaný je špeciálnym recidivistom, ktorý sa opakovane dopustil zhodného trestného činu a v jeho prípade už ide o sústavné (dlhodobé) ignorovanie vyživovacej povinnosti voči svojim deťom. Obžalovaný sa pritom stíhanej trestnej činnosti dopustil aj v priebehu plynutia skúšobnej doby podmieňačného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonával za spáchanie zhodného trestného činu (v zmysle § 49 ods. 2 Tr. zák. je pritom vylúčené opätovné ukladanie podmieňačného trestu obžalovanému) a preto je zjavné, že len uloženie podmieňačného trestu by nevedlo k jeho náprave (v minulosti už zlyhalo v jeho prípade aj uloženie podmieňačného trestu odňatia slobody), k jeho náprave by teda nevedlo ani samostatné ukladanie alternatívnych trestov a je nutné pristúpiť k uloženiu nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o konkrétnu výmeru ukladaného nepodmienečného trestu odňatia slobody tak súd prvého stupňa pri ukladaní trestu správne vychádzal primárne zo závažnosti prečinu, zo spáchania ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného (§ 207 ods. 3 Tr. zák.) a ktorú určuje už zákonodarca stanovením rozpätia trestnej sadzby, pričom v danom prípade je výška trestnej sadzby stanovená zákonom vo výmere 1 rok až 5 rokov. Súd prvého stupňa, pri absencii priťažujúcich okolností, zistil poľahčujúcu okolnosť spočívajúcu v tom, že obžalovaný sa k spáchaniu trestnej činnosti priznal (§ 36 písm. l) Tr. zák.). Ustálenie poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. l) Tr. zák. nepovažuje odvolací súd za správne, nakoľko obžalovaný síce pripustil, že svoju zákonom stanovenú povinnosť vyživovať svoje deti riadne nehradil, avšak namietal, že to bolo z objektívnych dôvodov, čo napokon potvrdzuje aj obsah jeho výpovede na hlavnom pojednávaní a podané odvolanie. Z uvedeného preto vyplýva, že celkom určite sa obžalovaný k žalovanému trestnému činu nepriznal tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 36 písm. l) Tr. zák. Krajský súd však toto pochybenie nemohol napraviť, nakoľko by išlo o zmenu v neprospech obžalovaného na podklade odvolania obžalovaného, čo Trestný poriadok nepripúšťa (§ 322 ods. 3 Tr. por.).

Vzhľadom k uvedenému, okresným súdom ukladaný trest odňatia slobody obžalovanému vo výmere 1 rok, t. j. na dolnej hranici trestnej sadzby je zákonný, spravodlivý a zodpovedá osobe obžalovaného, ktorý je špeciálny recidivista ako aj okolnostiam prípadu, z ktorých vyplýva, že obžalovaný dlhodobo finančne zanedbáva svoje maloleté deti a riadne sa nesnaží plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Rovnako tak je uloženie tohto trestu adekvátnym z hľadiska generálnej prevencie, nakoľko trest musí byť aj taký, aby odradil iné osoby od páchania trestnej činnosti, t. j. súd musí dať najavo, že sústavné (dlhodobé) nehradenie vyživovacej povinnosti rodiča voči svojim deťom nie je možné tolerovať. To platí o to viac, keď ide o osobu, ktorá sa úmyselnej trestnej činnosti dopustila aj v skúšobnej dobe podmieňačného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonával za spáchanie rovnakého trestného činu.

V súlade so zákonom je aj výrok okresného súdu o zaradení obžalovaného pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody za spáchanie úmyselnej trestnej činnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná sťažnosť.